

Ovako objašnjenu sintezu između Kanta i skolastike nijesam našao u literaturi, pa sam zato o njoj referirao na spomenutom kongresu. Ne mogu dakle da prigovorim knjizi g. B-a, što ona na taj način ne prikazuje Kanta: g. B-u je slobodno držati da je metodički valjan stari način kritike Kanta. Ali ja sam prigovorio knjizi zato, što ona Kanta prikazuje nejasnim, nepovezanim, površnim i iskrivljenim načinom; a neoskolastičke struje (unatrag tridesetak godina) ili nikako ne prikazuje ili u bljedoći, površnoj i nekritičkoj slici, s neobaziranjem na ukupni razvoj nauke i izvan skolastike.

Da završim.

Napadati protivnike skolastike samo zato što su protivnici, a hvaliti skolastičku knjigu samo poradi njezina stajališta, — to nisu kriteriji po kojima bih se ravnao u svojoj kritici. Jer kako nauku, jednako i kritiku ne smatram propagandom ni reklamom. Bio bih osobito zadovoljan da sam ovu knjigu mogao pohvaliti iz naučnih razloga, ali držim da ona može skolastici po svojoj nesolidnoj izradbi više škoditi nego koristiti. A nesavjesno kritizirati neću, najmanje pod cijenu da bi g. B. takovu kritiku nazvao naučnom. Niti bi se prvi puta na knjigu obazirao, da ona ne predstavlja skolastičko stanovište, koje je kadro da po ovakovim knjigama stvara protiv sebe opravdano neraspoloženje; — a još bih se manje bio osvrtao na pisanje g. B-a u »Bogoslovskoj Smotri«, da ono nije izašlo upravo u Smotri, gdje sam dosad bio saradnikom i gdje sam štampao prvi svoj prikaz o knjizi. Razlog je dakle ovom odgovoru u samoj Smotri, a ne u stvarnosti pisanja g. B-a.

Prof. Zimmermann.

Za ljetopis Hrv. Bogoslovске Akademije.

I. **Desetgodšnjica.** Ove se godine navršuje deset godina opstanka HBA. Br. 1. »Bog. Smotre« iz g. 1923. donosi pravila HBA, kako ih je odobrila pokrajina uprava za Hrvatsku i Slavoniju, odjeljenje za unutarnje poslove pod br. 6.236 od 17. II. 1923. Rezultat sastanka hrvatskih bogoslova u Zagrebu, od 19. novembra 1922., koji je otvorio preuzv. g. nadbiskup dr. A. Bauer, a predsjedao mu dr. Frane Bulić, bio je osnutak HBA i ponovno izlaženje »Bogoslov-

»Nullus progressus inconciliabilis cum doctrina s. Thomae, quae, sua retinens principia, quidquid est veri apud modernos, subsumere potest« (Jansen S. J.).

Nekoć se i kardinalu Mercieru od strane nekih skolastika predbacivala polovičnost skolastičkog duha, poludealizam, te je bio prikazan kao kartezijevac i kantovac.

ske Smotre«. Ova je naime, pokrenuta god. 1910., prestala izlaziti god. 1919, Te su godine izašla 2 broja, a slijedeće tri godine nije uopće izašla.

Hrvatska Bogoslovska Akademija je u ovom prvom svom deceniju okupila oko sebe ili bolje: sjedinila svoje nastojanje s onim, koje je živjelo na Krku zaslugom pok. biskupa dr. A. Mahnića pod imenom »Staroslavenska akademija« i onim, koje je u Senju vodio prof. dr. Fran Binički pod imenom »Leonovo društvo«. Tako se ona prirodno razgranjuje u tri odsjeka: opće bogoslovski, filozofski, staroslavenski. Kasnije je osnovan i četvrti odsjek: historijski, kad je pokrenut naš časopis »Croatia Sacra«. Bogoslovski, filozofski i historijski stručni rad dolazio je do izražaja u časopisima »Bogoslovskoj Smotri« i »Croatia Sacra« jednim dijelom, a drugim dijelom u posebnim izdanjima, koja je HBA izdala o svom trošku. Jedino staroslavenski odsjek još nije stupio vidno u život, ali će, ako Bog da, i njegove publikacije ove godine u dostojnom ruhu ugledati svjetlo.

Društveni imutak nije velik. Ono, što imamo, teško je skucano. Najveću zahvalnost dugujemo dakovačkom biskupu Msgr. A. Akšamoviću, zagrebačkom nadbiskupu dr. A. Baueru, kanoniku profesoru dr. Barcu i pok. profesoru i župniku dr. J. Pazmanu. Ostalo su pridonijeli svećenici sviju biskupija, pa nek im je hvala! Kako su međutim nastupila finansijski teška vremena, morat će HBA u drugom deceniju svoga života jače apelirati na ljubav i uvidavnost svećenstva, radi kojega opstoji, a naročito mladega, koje se dostatno ne nalazi u redovima njezinih članova utemeljitelja i osnivača.

Naučni prinos HBA nije velik. Ali za broj radnika, koji se na tom polju trude, vrijedan je pažnje. Objektivna historija znat će ga pravedno ocijeniti. Mnogo je u nas poteškoća na putu strogog i solidnog naučnog izgrađivanja pojedinca, a osobito teološkog naučnog podmlatka. Uzdamo se, da će i u tom pogledu u drugom deceniju biti bolje!

II. Predavanja Hrv. Bogoslovske Akademije obdržavana su ove godine svake nedjelje od 11—12 sati prije podne u dvorani sv. Jeronima na Trgu kralja Tomislava 21. Počela su 22. siječnja, a svršila 2. travnja t. g. Bilo je u svemu 9 predavača, koji su obradili slijedeće teme:

Dr Fran Barac: **Isus Krist u povijesti.**

Dr Harapin Teofil: **Kriza civilizacije.**

Dr Šimrak Janko: **Slobodni zidari i kat. crkva.**

Dr Grabić Petar: **Kat. Crkva i ljudsko dostojanstvo.**

Dr Živković Andrija: **Kulturni boljševizam.**

Dr Ivšić Milan: **Gospodarstvo i etika.**

Dr Grim Karlo: **Katolicizam i tolerancija.**

Dr Gahs Aleksander: Crne stranice kulture roda ljudskoga.

Dr Bakšić Stjepan: Teozolija.

Dr Fran Barac: Djevica Bogorodica i Spasitelj u Sumeru (između g. 4000 i 3000 pr. Krista) po g. G. Novaku.

Kako se pokazalo, vrijeme je ovaj puta dobro izabrano. Dvorana je svaki puta bila puna raznovrsne publike. Kako se u Zagrebu vrlo puno predaje, vrlo mnogo govori i na način, što katkada i ne služi na čast znanstvenoj visini kulturnog centra kao što je Zagreb, potrebno je, da se u Jeronimskoj dvorani nade žarište, odakle će se moći slušati riječ, što služi istini, ljepoti života i pravoj dobroti čovjeka. Ima u svim slojevima ljudi, koji su željni da čuju i vide nešto više iznad zbivanja u materiji i nešto drugo osim previranja »savremene stvarnosti« i čudesa moderne tehnike. Ima jedan život duše i područje religije, a s tim u vezi mnogo pitanja, na koja treba dati jedan doličan odgovor. Uz Božju pomoć nastojat će HBA, da toj potrebi bar djelomično udovolji, kako se opravdano može nadati, da je udovoljila i ovim ciklusom.

A. Ž.

Recenzije.

Dr. Dragutin Peček: Liturgika ili nauka o bogoslovnim obredima katoličke crkve. S 20 slika i geografskom kartom. Peto izdanje. Zagreb, Tisak Tipografije. Cijena Din 24 broš.

Već se iz osnovne direktive za detaljnu izradbu nacrtu prerađbe srednjoškolskog udžbenika za liturgiku, što ju je objelodanio predsjednik bivšeg HKKD dr. J. Oberški u Katoličkom Listu 1926., br. 50, str. 688., jasno razabire, da cilj, koji ima taj udžbenik da postigne, stoji u tomu, »da se liturgija bolje shvati i jače u srce utisne«. Ovo je još jače istaknuto u rezoluciji katehetske ankete, što se održavala u Zagrebu pod kraj 1926. Rezolucija o izradbi udžbenika za liturgiku glasi doslovce i u cjelini: »Dosađašnji udžbenik za liturgiku treba prerađiti tako, da se mjesto mršava nabiranja, na gdje kojim mjestima neke vrste znanstvenog aparata, pokaže stilom plemenitim i toplim ljepota i uzvišenost crkvene liturgije, da se mladež potakne na pobožno vladanje kod službe Božje i dostojno primanje sakramenata. Kod blagdana nije dosta samo napominjati ih, nego historijski prikazati njihovo znamenovanje i njihov međusobni odnos. Budući da se u IV. razredu po osnovi ne će moći opširno razlagati nauka o sv. sakramentima, neka se simbolikom njihovih obreda istakne i nutrašnja njihova moć i djelovanje (dogmatski nauk). Kako pak u našim krajevima živi narod u dvije i kraj dviju liturgija, neka se dodadu i glavne stvari